

D66 kiest voor herindeling, bij voorkeur met Tynaarlo

Op 25-11-2013 besloot een kleine meerderheid van de gemeenteraad, onder druk, voorlopig akkoord te gaan met aansluiting van Haren bij de stad Groningen. Tegelijk met de verkiezingen op 19 maart kunt u via een burgerraadpleging aangeven of u het eens bent met deze beslissing of niet.

D66 wil met deze folder duidelijk maken waar u aan toe bent met een stem op deze partij.

D66 zal zich voor en na de verkiezingen inzetten voor herziening van de besluitvorming in het herindelingsproces. D66 wil een zorgvuldig en volledig traject, samen met de inwoners. Zonder haast of druk van buitenaf, een Harens proces, dat recht doet aan de fundamentele uitgangspunten van de democratie.

D66 kiest op inhoudelijke gronden voor herindeling en bij voorkeur voor een fusie met Tynaarlo.

Waarom wil D66 dat de besluitvorming herzien wordt?

Vanaf het eerste moment heeft D66 aangedrongen op een zorgvuldig besluitvormingsproces. Daarbij staat volgens D66 het goed informeren van de inwoners en het betrekken van inwoners bij de besluitvorming voorop. Immers, de inwoners van Haren horen over hun eigen toekomst te gaan. Een herindelingsbesluit moet gedragen worden door de inwoners. Daarnaast wil D66 meer zicht op de voor- en nadelen van de twee herindelingsopties en een helder procesplan.

Zo is het helaas niet gegaan. Het meest gewichtige besluit dat ooit in Haren is genomen, te weten de feitelijke opheffing van de gemeente, is in Haren, onder grote druk van de Provincie en het college van B&W, binnen enkele maanden genomen, met uitsluitend de steun van de coalitiepartijen. De signalen vanuit de bevolking zijn daarbij genegeerd.

Maar het gaat hier om een voorlopig besluit. U krijgt de gelegenheid op 19 maart aan te geven dat u vindt dat de besluitvorming beter moet, door NEE te stemmen tegen het voorlopige besluit om met Groningen en Ten Boer te gaan fuseren. Als de meerderheid van de inwoners de plannen afwijst en als deze meerderheid tevens zijn stem uitbrengt op die partijen die van plan zijn de besluitvorming terug te draaien, kan er alsnog een zorgvuldig proces gevoerd worden.

Waarom kiest D66 Haren voor herindeling?

Takenpakket is omvangrijk en (te) complex voor een kleine gemeente

Het takenpakket van de gemeente is in de afgelopen decennia flink uitgebreid, omdat de centrale overheid steeds meer taken op het bordje van de gemeenten legt.

Het takenpakket is ook complexer geworden, er is steeds meer specialistische vakkennis nodig. Een kleine gemeente kan al die specialisten niet aanstellen. Het is voor kleine gemeenten onmogelijk hoog opgeleide en/of gespecialiseerde ambtenaren hetzelfde salaris te bieden als een grote gemeente.

Het gevolg is dat in een kleine gemeente veel éénpitters werken, vaak ook nog parttime en dat er steeds vaker dure externe specialistische kennis moet worden ingehuurd. Dat maakt een organisatie kwetsbaar en duur.

Beleidsrijke samenwerkingsverbanden zijn geen oplossing en hollen het lokaal bestuur uit

Veel taken kunnen in samenwerkingsverbanden met andere gemeenten worden uitgevoerd en dat gebeurt ook al tientallen jaren. Het ophalen van vuilnis of het maaien van het gras kan best gezamenlijk worden uitgevoerd. De ervaring leert echter dat de democratische controle door de gemeenteraad een groot probleem is, als het om beleidsrijke taken gaat. Het gemeentebestuur verliest de grip, op beleid en financiën. Gemeenteraden weten al gauw nauwelijks meer wat er gebeurt in die samenwerkingsverbanden en hebben er ook weinig over te zeggen. Het voeren van een eigen beleid is in dit soort polderverbanden feitelijk onmogelijk. Omdat D66 hecht aan het principe van democratische controle, zijn wij geen voorstanders van beleidsrijke samenwerkingsverbanden, maar kiezen wij voor herindeling.

Waarom heeft D66 Haren een voorkeur voor Tynaarlo?

Uitgangspunten van de wet

D66 is van mening dat herindeling een proces is dat vanuit de gemeente zelf gevoerd moet worden volgens legitieme wettelijke lijnen. Die worden gegeven in de Wet Algemene Regels Herindeling (ARHI). De wet ARHI kent vijf toetsingscriteria. We leggen ze langs de meetlat.

1. Hoe is het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak voor de herindelingsoptie?

Uit ons eigen onderzoek (actie 'Uw stem telt' waarbij we bijna 700 inwoners van Haren spraken), de gemeentelijke enquête, de steekproef van het Dagblad van het Noorden en de standpunten van de inwoners uit de buitendorpen is ons gebleken dat er onder de inwoners voor een fusie met de gemeente Tynaarlo veel meer draagvlak is dan voor aansluiting bij de stad Groningen. De voorlopige besluitvorming in de raad kwam tot stand met een kleine meerderheid. D66 is van mening dat voor zo'n gewichtig besluit een groter bestuurlijk draagvlak noodzakelijk is.

2. Hoe is de interne samenhang van de nieuwe gemeente?

De inwoners van Haren zijn op economisch (werk, winkelen) en cultureel gebied vooral georiënteerd op Groningen. Een herindeling met welke gemeente dan ook zal daar geen verandering in brengen: Hareners kunnen naar de schouwburg en Ikea blijven gaan.

Geografisch en landschappelijk hebben Haren en de buitendorpen Noordlaren, Onnen en Glimmen veel verwantschap met de dorpen die de gemeente Tynaarlo vormen.

Haren en Tynaarlo zijn beide rustige en groene forensendorpen, met een relatief grote populatie senioren, een vergelijkbare maatschappelijke problematiek en een goed georganiseerd vrijwilligerscorps. Met Groningen is veel minder sociale samenhang: Groningen is een studentenstad met een relatief grote populatie jongeren.

3. Hoe sterk worden het nieuwe bestuur en de nieuwe organisatie?

Bij een herindeling met Groningen sluit Haren aan bij een grote robuuste organisatie met 'staand' beleid dat ook voor Haren zal gaan gelden. Haren vertegenwoordigt dan ongeveer 9% van de totale bevolking, met evenredige, dus weinig invloed. Aansluiting bij Groningen zal relatief snel kunnen

worden gerealiseerd.

Met Tynaarlo samen zal Haren op veel gelijkwaardiger voet een nieuwe organisatie kunnen gaan opbouwen. Haren zal een derde van de bevolking vertegenwoordigen van de nieuwe gemeente en een gelijkwaardige invloed op het beleid hebben.

Gesteld wordt dat voor het goed kunnen uitvoeren van de drie decentralisaties Jeugdzorg, WMO en Participatiewet een gemeente minstens 100.000 inwoners zal moeten hebben. D66 is van mening dat veel onderdelen van de Jeugdzorg op regionaal niveau geregeld moet worden. De WMO en de Participatiewet kunnen juist veel beter worden uitgevoerd op een bescheiden schaal: een gemeente van ongeveer 50.000 inwoners. Juist dan kunnen de originele uitgangspunten van de decentralisaties: 'lokale regelingen, dicht bij de inwoners' optimaal en in samenhang gerealiseerd worden.

4. In welke mate ontstaan er evenwichtige regionale verhoudingen?

Aansluiting bij Groningen maakt de nu al krachtige, door velen als dominant ervaren stad, nog sterker. De nieuwe stad is de grootste van Noord-Nederland en wordt aan alle zijden omringd door bescheiden plattelandsgemeenten.

Een fusie met Tynaarlo doet een krachtige landelijke gemeente ontstaan tussen de steden Assen en Groningen, die voor een beter evenwicht in de regio zorgt.

5. Is de herindelingsoptie toekomstbestendig?

Dat hangt natuurlijk van de toekomst af. De gemiddelde grootte van Nederlandse gemeenten is op dit moment 40.000 inwoners. Het '100.000-principe' lijkt al weer achterhaald, ook doordat er bij nader inzien veel minder taken naar de gemeente komen dan eerder werd aangenomen.

D66 is van mening dat een gemeente met 50.000 inwoners de eerste decennia uitstekend uit de voeten zal kunnen, juist op het terrein van de decentralisaties.

Lokale zaken

Naast de wettelijke criteria zijn een reeks lokale zaken van groot belang. Bij afweging komt ook daar een fusie met Tynaarlo voor D66 beter uit de bus dan aansluiting bij de stad Groningen:

1. Waar is de **dorpse identiteit** van Haren het veiligst en in welke optie kan de veelbesproken 'Harens maat' tot zijn recht komen? Op gebied van Ruimtelijke Ordening en landschap, toerisme en recreatie hebben Haren en Tynaarlo vergelijkbaar beleid. De 'cultuur' en de 'maatvoering' in de dorpen komt overeen.

2. Waar is **het kostbare groene tussengebied** het veiligst? Er is vanuit beide gemeenten geredeneerd geen reden te vrezen voor het tussengebied. Veel inwoners van Haren vrezen de bouwlust van Groningen op die plekken waar huizen het best verkocht worden: in het prachtige groene tussengebied.

3. Met welke herindelingspartner kan de **uitvoering van de decentralisaties** het beste gerealiseerd worden? Haren en Tynaarlo kunnen vanuit vergelijkbare problematiek, leeftijdsopbouw en cultuur gezamenlijk (en mogelijk met vergelijkbare partnergemeenten) zorg en welzijn vormgeven.

4. In welke optie zijn de Harens (gesubsidieerde) **voorzieningen het veiligst**? Te denken valt aan onderwijsinstellingen, sportaccommodaties, culturele voorzieningen, welzijnsvoorzieningen, dorps- en buurthuizen. Dit zal in beide opties grotendeels afhangen van de financiële mogelijkheden en van de afspraken die er over te maken zijn. D66 acht de kans groter dat fusie met Tynaarlo betere kansen biedt dan die met de dichtbij gelegen stad.

5. Hoe houden we de **lijnen inwoners-gemeentebestuur** kort en efficiënt? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze mondige betrokken inwoners hun betrokkenheid bij ons dorp gestalte kunnen geven? In alle opties zal hier aandacht aan moeten worden besteed. D66 is van mening dat het bestaande kernenbeleid van Tynaarlo hier een betere infrastructuur voor biedt dan het wijkenbeleid van Groningen.

6. Hoe komen we er **financieel** voor te staan? Er zijn te weinig gegevens om daar een goed beeld van te krijgen. Tynaarlo heeft de minste schuld per inwoner, maar Groningen heeft een veel betere schuldquote (schuld versus inkomen) dan Haren (72%:172%; Tynaarlo 104%). De woonlasten zijn in Tynaarlo bijna 20% lager dan in Groningen.

7. Last but not least: met welke herindelingspartner houden we als dorp **echte (politieke) invloed** op het beleid? In de optie Groningen/Ten Boer vertegenwoordigt Haren 9% van de inwoners, in een nieuwe gemeente met Tynaarlo 36%.

Is een fusie met Tynaarlo wel mogelijk?

Wil de gemeente Tynaarlo wel fuseren met Haren?

Uit contacten met de lijsttrekkers van de politieke partijen in Tynaarlo blijkt dat de deur in Tynaarlo nog steeds openstaat. Het onderwerp speelt weliswaar op dit moment (nog) niet in Tynaarlo, maar de verwachting is gerechtvaardigd dat de nieuwe gemeenteraad met een open mind zal ingaan op verzoeken van de gemeente Haren.

De Commissaris van de Koning in Drenthe heeft al aangegeven dat ook Drenthe aan de vooravond van een nieuwe herindelingsronde staat. Het onderwerp herindeling zal dus ook in Tynaarlo actueel worden.

Daarnaast is interessant dat minister Plasterk binnenkort met een wetsvoorstel komt waarin wordt voorgesteld de provincies Groningen en Drenthe samen te voegen!

En het samenwerkingsverband STAA dan?

STAA betreft vooralsnog beleidsarme (facilitaire) uitvoeringstaken, waarbij de gemeenten zelf nog voldoende invloed hebben op het beleid en op de controle. D66 wil graag meedenken binnen STAA.

Laat uw stem horen op 19 maart: stem tegen de collegeplannen en vóór D66! Stem NEE en op lijst 2!

